

Dragica Miška.

Ciril Jeglič.

Mojster Čebula je že tretjič udaril na prst mesto na žebelj. Pa še ni bilo tako temno, a tam iz kota ga je gledala žena, praznih rok, ter ni črhnila besede... Ali nima nobenega opravka? In za omreženim oknom, ki se je skozenj videlo na dvorišče, je šinila bosa noga z razcefrano hlačnico. Mojster se je domislil, da je klopica poleg njega že dalj časa nezasedena in da bi utegnila bití tista razcefrana okončina v sumljivi zvezi s primojduševskim telescem vajenca Matevža. Vrgel je čevljev pod okno ter vstal.

»Da mu ne boš spet dala večerje! Ti, ti — razumeš!?»

»Ja. Kam pa greš?« se je premaknila tudi žena.

»Kaj?! Jaz naj delam, delam — ti pa —«

Mojster je zaloputnil vrata ter stopil v drvarnico. Tam je poiskal motiko in je šel na vrt. Na dvorišču ni bilo nikogar, niti vajenca. Čakaj, falot, saj mi še prideš v roke! Tudi vrt je bil prazen, tako dolgočasno prazen. Čebula je postal ob pregraji, se ozrl in nekaj ga je zbolelo v srcu, kar ni bilo podobno samo jezi. Ej, ej, taki ljudje, tako življenje!

Zunaj so se zbuvali prvi pomladni večeri. Zrak je bil prijetno hladen, s toplo svežostjo nadahnjen. Dehtelo je po prekopani prsti, na sosednjem vrtu je tlela in se kadila goreča suhljad, pred Frlutnikovo hišo je že cvetela breskev. In naokrog v visokih nadstropjih so bila okna nastežaj odprta. Iz kuhinj, kjer so bleščale rdečkaste luči, je vsak čas stopila na balkon kuharica ali gospodinja ter se ponaslonila na ograji. Slišali so se zvoki klavirja in tamburic, oglašale so se prtajene pesmi dekel in vsevprek se je razlegal vrišč veselih otrok.

Čebula je vse to opazil kakor mimogrede. Zazdelo se mu je, da je takle večer pod spomladnim nebom vse drugačen nego v zaduhli delavnici. Da, tudi njemu bi se spodobila, pošteno spodobila kakšna zabavica... toda: ej, pri takih ljudeh! Na primer: tam zgoraj visi na oknu doktor Frlutnik in ga gleda... Tak človek, ki pod milim Bogom drugega ne dela, kakor da kadí, pije in da se mu dobro godi — pa gleda nanj! O, ti vražji brezdelnik! Kakor da mu hoče kaj očitati. Nāk, boš še čakal na svoje čevlje, ti raztrgani dohtar, in makar, če prideš ponje v fraku!

Mojster Čebula se je popraskal za ušesi, kakor da je baš nekaj važnega premislil, ter zadel motiko na rame. Na vrtu je imel najeto krpico

zemlje, pa je bil plačal zanjo reci: dvajset kron! Toliko, da je ravno denar proč vrgel — in vse to le ženi na ljubo. Saj ji je rekel: »Kaj se ti razumeš na solato!« A ona: »Le vzemi, splača se, doma pridelana reč je trikrat boljša.« Seveda, ona, ki zna tako pridelovati, ki je fabriška hči! In danes je šla pa nasadila solato. Bomo videli! Mož je že vnaprejš vedel, da bo njeno delo zanič, a zdaj je hotel videti vso reč še bolj od blizu ter se prepričati za vsak slučaj.

Koracnil je po stezici gori in doli, pregledal ter se skoro razveselil. »Zares, kakor sem bil rekel: zanič, popolnoma zanič! Na takem prostoru, na tako dragoceni zemlji — pa mi natakne komaj deset sadik!« Zavihal si je rokave, zamahnil motiko ter pričel popravljati, presajevati... In še bolj bridke so postale njegove misli: »Ali se ne ubijam kot črna živina? Čemu? Zato, da ves denar izmečem za druge! Mar jaz zapravljam? Ali kadim? Nikoli. Ali hodim v društvo? Nikoli nikjer. Ali sem pijanec? Komaj da vem, kakšno je vino! Vse za druge... A žena samo: daj! pa: daj! Ali je to še življenje? Naj bo, naj bo! — bodo že še videli...«

Mračilo se mu je pred očmi, v sencih je motno kovalo, a roke so delale, delale neutrudno.

»Ali rad koplješ?«

Vprašal je droben, otroški glasek. Čebula je dvignil glavo. Prav pred njim, na drugi plati mreže, se mu je prijazno nasmihalo živahno dekletce.

»Si truden, kaj?«

»Glej jo punčaro!« si je mislil Čebula, čudeč se. »Kako me kar na celem tika! Kdo so neki njeni starši? — Nič!« je zamrmral v odgovor.

»Zakaj se pa tako grdo držiš?«

»Zato!« je dejal mojster Čebula. Kakor ga je jezilo, da bi odgovarjal na vprašanja, ki jih ni nikomur dolžan, mu je vendar šlo malce na smeh.

»Oh, naša mama se tudi grdo drži, če koplje. Oh, naša mama je tudi trudna! In pri nas imamo tudi solato. Jaz jem rada solato. Ti tudi?«

»Tudi.«

»Tisto belo, kajne, ki hrusta? Ta-le bo tudi bela. Zakaj jo pa ruješ?«

»Zato! Čigava pa si?«

»Ali jaz? Jaz sem Dragica.«

»Dragica?« se je ublažil mojster Čebula. »Glej jo no!«

»Ja, Dragica. In Miška mi tudi pravijo. Kdo si pa ti?«

Mojster je ponehal z delom, ker mu je dekletce bilo všeč. Pa čigava si, čigava?«

»Mamina in atova.«

»No, čigav je pa ata?«

»Moj!«

»Kaj pa dela tvoj ata?«

»Piše in bere in hopsasa gre z mano.«

»Tvoj ata gre hopsasa s tabo?« je menil Čebula. »Aha, na kolenih. Glej jo no! Kje pa stanuje tvoj ata?«

»Tamle,« je pokazala Miška. »Saj pri oknu gleda. — Ata, ata!«

»Kje pa si?« so se ročno odzvali ata ter pomahali z roko.

»Strela! saj to je sam — doktor Frlutnik!« je doznal mojster. Toda ata so mahali z roko ter dobrovoljno klicali Dragici:

»Précej gori! Kdaj je pa odtrobilo? Čakaj, to bo danes! Dober večer, dober večer!« je pozdravljaj gospoda mojstra. »Hej, Miška, kako boš rekla?«

»Lahko nočko!« se je priklonila ona.

Nato je mojster Čebula skoro nehote pristavil: »Le povej atu, da bodo čevlji jutri gotovi!« Miška je pa hitro zletela preko vrta.

»Čudno,« je pomislil sam pri sebi, »ampak punčara ga ima vendarle rada, tega Frlutnika! Jaz se pa ukvarjam s to-le solato...« Pravzaprav se niti ni jezil nad solato, marveč... kar tako... in ko je v naglici vsajal izravana zelišča tako, kakor so bila pred, je čutil, da ga je kljub vsemu nekoliko sram in da se mora še nocoj, brž, prav brž, dopolniti neko dolgo pričakovano veselje...

Pred vrati je malce postal. Ali ni vzdihnila žena, kakor da joče? Pa je nemudoma, hruščema pritisnil na kljuko.

»Kje pa si?« je vprašal, ker so se mu zameglile oči od zatohlega mraka.

»Nocoj ga pusti, lepo te prosim! Boji se te in se je skrčil pred tabo v klet.«

»Ej, saj nisem vprašal zanj! Zdaj bomo tudi mi šli hopsasa! Pa le gor s pobom!« je vzkliknil.

»Kako si čuden!« se je ustrašila žena.

»Francka!« se je vzmahnil mož. »Nič ni čudnega! Neumni smo, neumni smo bili! Pojdi sem, Francka, kaj bi se cmerili! Tukajle imaš in vina prinesi in luč na mizo!«

Žena je resnično osupnila.

»Kaj me gledaš? Saj smo tudi mi lahko veselili! In še danes piševa Metki, naj se vrne domov. Kaj bi se klatila po svetu, če ji ni treba! Najina hči je.«

»Oh!« je hvaležno odgovorila Francka.

Tihožitje.

Po korcih — večerno solnce jih zlati —
škorci veselo čebljajo z rumenimi kljuni
in zdaj eden, zdaj drugi na bližnje drevo odleti
in vsi se na koncu vejic tehtajo.

Pa eden zakriči:

Tu, tu že popek brsti! —

Vsi gledat — a vejica močna ni, se šibi
in eden za drugim spet na streho leti
in dva in dva čebljata
tako prisrčno in tako lepó,
da sem vesel, ko nastavljam uho
in poslušam, kaj si povedati imata.

Joža Lovrenčič.

Bolesti mōž.

Kot bolesti oblakov in rož
so bolesti ženâ.

Vse lepše bolesti so mōž,
ki so brez solzâ.

Vso težo nebes molčé trpé,
kot skalnate goré.

France Bevk.